

Nåd vare med er och frid från Gud, vår Far, och Herren Jesus Kristus!

Predikotexten är dagens evangelium, Joh 1:45–51:

45 Filippus fann Natanael och sade till honom: "Vi har funnit honom som Mose skrev om i lagen och som profeterna skrev om – Jesus, Josefs son från Nasaret." 46 Natanael sade till honom: "Från Nasaret? Kan det komma något gott därifrån?" Filippus svarade: "Kom och se!"

47 Jesus såg Natanael komma och sade om honom: "Här är en sann israelit som är utan svek." 48 Natanael frågade honom: "Hur kan du känna mig?" Jesus svarade: "Innan Filippus kallade på dig såg jag dig under fikonsträdet." 49 Natanael svarade: "Rabbi, du är Guds Son, du är Israels kung!" 50 Jesus svarade honom: "Du tror för att jag sade att jag såg dig under fikonsträdet. Större saker än så ska du få se." 51 Sedan sade han till honom: "Jag säger er sanningen: Ni ska få se himlen öppen och Guds änglar stiga upp och stiga ner över Människosonen."

Herre, helga oss i sanningen. Ditt ord är sanning. Amen.

Vi firar Apostladagen idag. Men det är inte apostlarna som är i centrum i dagens predikotext. De finns med i texten som vittnen om Jesus. Det är han som är centrum.

Filippus inbjöd sin vän Natanael att komma och lära känna Jesus. "Kom och se!" Det samma ska vi göra i dag: vi inbjuder till att komma och se Jesus.

Vem är han? Vi ska se på Bibelns vittnesbörd om honom ur tre synvinklar:

- Han är inte hög i världens ögon
- Han som profeterna vittnar om
- Han som är Gud i evighet

Inte hög i världens ögon

Natanael hade ingen hög uppfattning om Jesus. "Kan något gott komma från Nasaret?" Det var den tidens uppfattning om nasareerna.

Nasaret var en oansenlig stad i Galileen. Men det var just i denna oansenliga stad som Jesus växte upp.

I Jesajas julevangelium läser vi (Jes 9:2):

Det folk som vandrar i mörkret ska se ett stort ljus, över dem som bor i dödsskuggans land ska ljuset stråla fram.

Strax innan definierar Jesaja vilket folk och vilket område han talar om, nämligen "hedningarnas Galileen". Just den tiden drabbades Nordriket Israel av en fruktansvärd olycka: det assyriska angreppet och påföljande deportation av en stor del av folket till främmande land. Det var ett fruktansvärt mörker över landet. Folket bodde verkligen i dödsskuggans land. Nasaret var en liten by i detta avsides land. Kan något gott komma från Nasaret?

I denna lilla stad bodde Maria när hon tog emot uppenbarelsen om att hon skulle föda Jesus. Från denna stad vandrade hon tillsammans med sin trolovade Josef till Betlehem där hon födde Jesus. När Maria och Josef återvände från Egypten var det inte självklart att de skulle återvända till Nasaret. Men Gud ledde dem dit, "för att han skulle kallas nasare" (Matt 2:23). Han kallas nämligen i Jes 11:1 för telningen (hebr. *nétsär*), ett skott som skjuter upp ur Isais avhuggna stam.

I Jes 53:2 omtalas han som en späd planta, ett *rotskott ur torr jord*. Han hade ingen yttre färging. Det var inte med stöd av sitt yttre, eller med sin status i samhället som han skulle göra sitt livsverk. Han skulle tvärtom vara *föraktad och övergiven av människor, en smärtornas man och förtrogen med lidande* (Jes 53:3).

I adventpsalmen sjunger vi:

*Ej kommer han med härar,
och ej med ståt och prakt.
Dock ondskan han förfärr
i all dess stolta makt.*

NT:s vittnesbörd om Jesus tar starkt fram den här kontrasten mellan makten och ringheten. Jesus har verkligen makt, ja all makt i himlen och på jorden, men han framträder i ringhet. Han rider inte in i Jerusalem på en vit häst, utan på ett åsnefö. Han låter sig inte frestas av djävulen att falla ner och tillbe honom för

att komma åt besittningsrätten till jorden, för den har han redan.

Jesus kallas på många ställen för Davids son, eller David själv. David var också ett exempel på en som inte blev utvald för att han var ståtlig till det yttre. När profeten Samuel fick i uppdrag av Gud att smörja en ny kung åt Israel, då Saul hade avfallit, gick han till Isai i Betlehem. En rad ståtliga söner gick fram inför honom, men ingen av dem var Guds utvalde. När den siste sonen hade kommit fram frågade Samuel: Finns det inte fler? – Jo, men han är bara en vallpojke. – Låt honom komma hit. Han är det.

Så här är det också med Herrens sändebud, apostlarna. De var enkla, olärda fiskare från Galileen, inte alls ansedda i samhället. Därför trodde man på pingstdagen, när de talade främmande språk, att de var berusade.

Så här är det också i dag. De kristna som håller fast vid Guds ord håller åter på att bli föraktade och förföljda. Så här står det i 1 Kor 1:26–29:

26 Bröder, se på er egen kallelse. Inte många av er var visa på världens sätt, inte många var mäktiga, inte många förnämna. 27 Nej, det som för världen var dåraktigt utvalde Gud för att förödmjuka de visa, och det som för världen var svagt utvalde Gud för att förödmjuka det starka, 28 och det som för världen var obetydligt och föraktat och inte fanns till, det utvalde Gud för att tillintetgöra det som fanns till, 29 för att ingen människa ska berömma sig inför Gud.

Han som profeterna vittnar om

Filippus introducerade Jesus med orden:

Vi har funnit honom som Mose skrev om i lagen och som profeterna skrev om.

Vad har Mose skrivit om honom? Vi kan läsa hur Gud beskriver honom för Mose i 5 Mos 18:18:

Jag ska låta en profet lik dig uppstå åt dem bland deras bröder. Jag ska lägga mina ord i hans mun, och han ska tala till dem allt som jag befäller honom.

Vad säger då profeterna?

Vi kan först påminna oss om att Psalm 22 innehåller en mängd anspelningar på Jesus i hans yttersta lidande: korsfästelsen. T.ex. det förtvivlade ropet i v. 2:

Min Gud, min Gud, varför har du övergett mig?

Och i v 17–19:

17 Hundar omger mig, de ondas hop omringar mig, de har genomborrat mina händer och fötter. 18 Jag kan räkna alla mina ben, de ser på mig, de stirrar. 19 De delar mina kläder mellan sig och kastar lott om min klädnad.

Det här hade ännu inte blivit en verklighet när Filippus och Natanael mötte Jesus. Däremot kände de mycket väl till profetian i 2 Sam 7:12–14:

12 När din tid är slut och du vilar hos dina fäder ska jag efter dig upphöja din avkomling som ska utgå ur ditt liv, och jag ska befästa hans kungadöme. 13 Han ska bygga ett hus åt mitt namn, och jag ska befästa hans kungatron för evigt. 14 Jag ska vara hans far och han ska vara min son.

Det här gällde ju i första hand och till det yttre Davids son Salomo, som byggde Jerusalems tempel. Men Salomo fick inte kungatronen för evigt. Det fick Jesus. Inte på det synliga sätt som David och Salomo fick regera, utan han regerade i sitt andliga rike, nådens rike.

Han skulle regera genom att utlämna sig själv i yttersta svaghet: genom att ge sitt liv i döden för att vi skulle få leva med honom för evigt. Det berättar Jesaja om så tydligt i kap. 53:5:

Han blev genomborrad för våra brott, slagen för våra synder. Straffet blev lagt på honom för att vi skulle få frid, och genom hans sår är vi helade.

Och också Jeremia profeterar hur han skulle bli vår rättfärdighet (33:15–16):

15 I de dagarna och på den tiden ska jag låta en rättfärdig telning växa upp åt David. Han ska skaffa rätt och rättfärdighet på jorden. 16 I de dagarna ska Juda bli frälst och Jerusalem bo i trygghet. Man ska kalla det så: HERREN vår rättfärdighet.

Det var utifrån sådana här ställen som judarna tänkte sig att Messias, den Smorde, Davids son, skulle skapa ett yttre fridsrike åt sitt folk. Så ville man också tolka profeten Hesekiel, 34:23:

Jag ska låta en herde uppstå, gemensam för dem alla, och han ska valla dem, nämligen min tjänare David. Han ska valla dem och vara deras herde.

Natanael insåg att Jesus, Josefs son från Nasaret, var en kung. Men han skulle inte bli en jordisk kung. Det var genom att ge sitt liv som han blev herde för sitt folk. Jesus förklarade profetierna när han talade om sig själv som den gode herden (Joh 10). Det var han som skulle komma som den nye David. Han skulle förbinda det sargade, återupprätta det som fienden hade rivit sönder. Han skulle göra det genom att själv låta sig hånas och torteras och lida den mest fruktansvärda död som människor i sin ondska har kunnat tänka ut. Det gjorde han på grund av våra synder. Hela världens synd träffade honom, som när man fokuserar solens ljus i en brännande stråle genom en lins. Därför kunde vi få hans rättfärdighet och få förlåtelse för alla våra synder, så att vi kan stå som rättfärdiga inför Guds domstol. Det var om honom som profeterna talade.

Han som är Gud av evighet

Slutligen ska vi stanna upp inför den märkliga slutversen i vår text:

Ni ska få se himlen öppen och Guds änglar stiga upp och stiga ner över Människosonen.

Vi kommer här att tänka på Jakobs dröm i Betel, när han flydde från sin bror Esau. Han såg en hög stege som var rest mellan himlen och jorden, och Guds änglar gick upp och ner längs stegen.

Himlen har nu öppnats och Guds nåd mot människorna förkunnas för hela världen. Att vägen till himlen öppnades visades också när Jesus dog. Då rämnade förlåten i templet, som hade dolt det allra heligaste för människorna. Det symboliserade himlen, det allra heligaste dit ingen syndig människa kan komma. Men

nu hade synderna tagits bort, och himlen är öppen. Därför sjunger vi:

*Se, nu är det öppet för vilken som helst att in i det helgaste gå.
Ty blodet har runnit och världen är frälst.
O syndare, akta därpå!*

Människosonen omtalas i Dan 7:13–14:

13 I min syn om natten såg jag, och se, en som liknade en människoson kom med himlens skyar. Han närmade sig den Gamle och fördes fram inför honom. 14 Åt honom gavs makt och ära och rike, och alla folk och stammar och språk ska tjäna honom. Hans välde är ett evigt välde som inte ska ta slut, och hans rike ska inte förstöras.

När Jesus gav sin missionsbefallning, innan han lämnade sina lärjungar, hänvisade han till det här, när han sa att han har fått all makt i himlen och på jorden. Han gjorde också en tydlig hänvisning till Daniels profetia då han undervisade om sin andra ankomst (Matt 24), och talade om "förödelsens styggelse" som profeten Daniel talar om. Sedan nämner han flera gånger namnet Människosonen.

Det är han som visade sin storhet för de blivande apostlarna. Det är han som vi har med oss i dag. För oss gäller orden i dag lika väl som för Natanael: kom och se! Lär känna honom som har sett dig, så som han såg Natanael när han satt under fikonsträdet, redan innan han hade sett Jesus. Han har kallat dig till sin lärjunge för att du inte ska gå förlorad i en evighet i mörker och död, utan för att du ska leva med honom. Det är därför som också du har blivit döpt, inte som en from ceremoni för att du ska få ett namn, utan för att bli hans egen, för att du ska leva under honom i hans rike, tjäna honom i evig rättfärdighet, oskuld och salighet, liksom han har uppstått från de döda, lever och regerar i evighet.

Har du tappat bort honom i ditt liv, då ska du lyssna medan det heter i dag. I morgon kan det vara för sent. Har du inte kommit till Jesus här i tiden är det för sent när Människosonen kommer på himlens moln. Men i dag kallar han. Kom och se!